

Švietimo darbuotojų, dalyvavusių Gyvųjų maršas 2024 m., mintys po renginio:

„Vis dar sunku suprasti, suvokti, apčiuopti kelionės įspūdžius. Tikriausiai tam reikia ne dienos ir ne dviejų, kad viskas nusistovėtų ir galėtum apdoroti visą informaciją ir visas emocijas.

Aplankyti Aušvico ir Birkenau stovyklas privalu visiems. Keistas jausmas būti ten, kur vyko tokie žiaurūs ir protu nesuvokiami dalykai. Atrodo, kad ten neegzistavo jokios žmogiškumo normos, tik barbariškas, gyvuliškas instinktas kankinti. Kankinti iki kol žmogus nebepakelia ir miršta. Ir tas keistas jausmas stovėti ten, kur tai vyko. Tuštuma, nykuma, liūdesys persismelkia iš padilbų.

Barakai, ekspozicijos, batai, plaukai, likę rakandai, rūbai, fotografijos, pasakojimai gniuždo ir verčia tik prikandus lūpą nepasiduoti emocijoms ir tikėti, kad tai daugiau niekada nepasikartos.

Gyvųjų maršas – nuostabi patirtis, bendrystės jausmas, nesuvokiamas mastas žmonių iš viso pasaulio palieka geriausius įspūdžius ir ta emocija išliks visam gyvenimui. Ačiū už galimybę patirti, pažinti ir būti Lietuvos delegacijos dalimi.“

Režisierius Modestas Vaitkevičius, Baisogalos Kultūros centras

„Neišdildomas įspūdis: Aušvicas – ta skausmo, nevilties, žmonių prakaito ir ašarų išdeginta žemė atgyja. Iš visų pasaulio kampelių: Argentinos, Brazilijos, Lietuvos, Austrijos ir kitų šalių atvykę žmonės atgaivina negyvą oazę: susitinka, bendrauja, glėbėsčiuojasi. Kokia bendrystė! O svarbiausia – kad prisimena.“

Mokytoja, Tolerancijos ugdymo centro koordinatore Daiva Latožienė, Palangos Vlado Jurgučio progimnazija

„Kelionė į Aušvicą buvo priminimas, kad pats žiauriausias žvėris miške yra žmogus; kad vieni žmonės gali taip iškreipti tautos mąstymą ir moralę, jog visa tauta gali tapti žiauriu padaru. Ši kelionė buvo stiprus priminimas, kad kritinis mąstymas ir žmogiškumas turi būti ugdomi ir saugomi, stipriau nei bet kada.“

Mokytoja Austėja Grinytė, Kauno Jono ir Petro Vileišių mokykla

„Renginio metu sėdėjimas ant žemės, stebint renginį ir žinant ką ta žemelė matė, tai buvo stipri emocija ir patyrimas.“

Mokytojas, Tolerancijos ugdymo centro koordinatorius Tomas Pažarauskas (Kaunas)

„Gali nuskambėti kiek keistai, bet jau seniai norėjau nuvykti į Aušvico muziejų. Ir tokia galimybė pasitaikė. Dargi sutapo su „Gyvųjų maršu“ – o tai tapo dar didesnių emocinių išgyvenimų priežastimi. Stipru. Stipru nuo moralinio pasiruošimo kelionei iki paskutinių žingsnių nužmogėjusios istorijos teritorijoje.

Ir koks mūsų pačių virsmas. Atvykus prie patikros punktų – pokalbiai, natūralus bruzdesys; judant komplekso link – įsivyrauja tyla, instinktyvus poreikis nulenkti galvą (kaip pagarbos ženklas). Visą kūną ir smegenis tiesiog fiziškai slegia tvyranti aura. Tai dar labiau sustiprina itin paveikus ir nuoširdus gidės pasakojimas, mūsų žingsniai grindiniu, laiptais, rankos pridėjimas prie turėklų, sienos, tvoros, gultų, akių bėgiojimas po kalnus asmeninių žmonių daiktų... Tikrai stipru.

Norisi nuoširdžiai padėkoti Komisijai ir jos švietimo projektų koordinatoriui Ingridai Vilkienei už tai, kad esate šios istorijos dalies ambasadoriai, už tai, kad skiriate dėmesį žmogui – praeities, dabarties ir ateities.“

Mokytoja Birutė Augustanavičiūtė (Mažeikiai)

„Kiekvieną kartą nuvykus į Gyvųjų maršo renginį norisi buvimo čia tiek, kiek reikės. Kiekvienas buvimas, nenusakomos minios jautimas, tautų, valstybių, kultūrų mišinys stebina, bet ir leidžia nurimti, nes jaunų žmonių, nukeliavusių milžiniškus atstumus, akys duoda viltį ateičiai. Kiekvienas vizitas memoriale reikalauja susikaupimo ir savotiško pasiruošimo.“

Mokytoja Arūnė Vačiūnaitė-Levuškinienė (Marijampolė)

„Dalyvavimas Gyvųjų marše man buvo galimybė keliauti kartu ir patirti tai, apie ką sunku net įsivaizduoti vien tik iš istorijos pamokų mokykloje, knygų ar kino filmų. „Gyvųjų Maršas“ man atvėrė akis ir paliko neišdildomą įspūdį, suteikė daug naujų žinių ir patirčių, įkvėpė ir padėjo suprasti, kaip svarbu prisiminti ir suprasti mūsų istoriją, kad niekada nepasikartotų panašios žmogiškosios tragedijos. Ši kelionė paliko gilų įspaudą mano širdyje ir mintyse, primindama apie žmogaus teisių svarbą ir pažeidžiamumą. Dėkoju, kad suteikėte man šią galimybę augti, mokytis, tobulėti.“

Mokytoja Rasa Baciėnė, Palangos Vlodo Jurgučio progimnazija

„Renginys, subūręs apie 10000 žmonių iš viso pasaulio, privertė prisiminti skaudžiausius istorijoje įvykius, pajauti tą neapsakomą jausmą, kai tūkstantinėje minioje jauti bendrystę ir, klausydamas skaudžių pasakojimų bei jaunimo dainų, tik bandai įsivaizduoti protu nesuvokiamą žiaurumą.“

Radviliškio r. Baisogalos kultūros centro direktorė Erika Liukienė